

ชื่อวิทยานิพนธ์	: การศึกษาหลักพรหมวิหารธรรมในการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของครู
ผู้วิจัย	: นางสาวสุทธิดา เสารยะวิเศษ
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: พระครูสังวรวิริยรักษ์, ดร. พธ.บ., M.A., Ph.D. : ดร.ประสพฤกษ์ รัตนยงค์ ป.ธ.๙, พธ.บ., พธ.ม., Ph.D.
วันสำเร็จการศึกษา	: ๙ มีนาคม ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ข้อ คือ (๑) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของครู (๒) เพื่อศึกษาหลักพรหมวิหารธรรมในคัมภีร์พุทธศาสนา (๓) เพื่อศึกษาแนวทางการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของครู ผลการวิจัยพบว่า

ครู คือผู้สั่งสอนศิษย์ มีหน้าที่ให้ความรู้และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับศิษย์ทำให้ศิษย์มีความรู้ดี มีความประพฤติดีซึ่งจะนำตนเองไปสู่ความเจริญ ครูต้องเป็นแบบอย่างความประพฤติแก่ศิษย์ สอนศิษย์ให้หลีกเลี่ยงความชั่ว เป็นกัลยามิตรที่ดีแก่ศิษย์ แต่ถึงแม้ครูจะทำหน้าที่อย่างดียิ่งในการอบรมสั่งสอนศิษย์ แต่เนื่องจากในสภาพสังคมปัจจุบันนี้ครูต้องประสบปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ จากการวิจัยพบว่าปัญหาเกิดจากหลายด้านๆ คือปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของครูต่อศิษย์เกิดบาดหมางระหว่างครูกับศิษย์ไม่เคารพเชื่อฟังกันและกัน ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของครูต่อตนเองและอาชีพครูมีภาระงานที่มากขึ้น ครูไม่มีเวลาสอนหนังสือ ไม่มีเวลาพัฒนาตนเองด้านการสอน ทำให้ครูมีแต่ความทุกข์เหน็ดเหนื่อยกับอาชีพครู ทำงานอย่างไม่มีชีวิตชีวา ขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน มีคุณภาพชีวิตลดลงและปัญหาครูกับโรงเรียนและชุมชน ครูไม่มีเวลาให้บริการชุมชนชุมชนไม่เอื้อต่อการสนับสนุนโรงเรียน และเป็นปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของครู

จากการวิจัยดังกล่าวพบว่า หลักธรรมทางพุทธศาสนา คือพรหมวิหารธรรมเป็นหลักธรรมสำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่การงาน ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นหลักธรรมที่ครูควรยึดถือปฏิบัติในหน้าที่ครู พรหมวิหารธรรมมี ๔ ประการคือ ๑) เมตตา คือ ความรักปรารถนาดีอยากให้เขามีความสุข ๒) กรุณา คือความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ๓) มุทิตา คือความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีความสุข มีจิตผ่องใสบันเทิง ด้วยอาการแช่มชื่น เบิกบาน ๔) อุเบกขา คือความวางใจเป็นกลางในอารมณ์ที่น่าพอใจและไม่น่าพอใจ พรหมวิหารธรรมใช้เป็นหลักปฏิบัติในการเจริญกัมมัฏฐาน เป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานในการดำรงชีวิตเป็นคุณธรรมที่เกื้อหนุนกรรมดีทั้งหลายให้บริบูรณ์ สร้างสันติสุขแก่สังคม และสำหรับปฏิบัติตนต่อเพื่อนมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายโดยชอบ พรหมวิหารธรรม เรียกชื่ออีกอย่างหนึ่ง ว่าอปปมัญญาพรหมวิหารธรรม เป็นการแผ่ไปยังบุคคลและสัตว์ทั้งหลายอย่างเจาะจง ส่วนอปปมัญญา เป็นการแผ่ไปยังบุคคลและสัตว์ทั้งหลายอย่างไม่เจาะจง

แนวทางการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของครู พบว่า ปัญหาครูที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่บรรลุตามที่ประสงค์ ครูจำเป็นต้องมีพรหมวิหารธรรม เพื่อมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การประพฤติปฏิบัติตน ในการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของครู ต่อศิษย์ ต่อตนเองและอาชีพ ต่อโรงเรียนและชุมชนให้ดียิ่งขึ้นไปอีกคือ มีความรักและความปรารถนาดีต่อศิษย์ อีกทั้งส่งเสริมศิษย์ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณธรรมหลักพรหมวิหารธรรมส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของครูต่อตนเองและอาชีพมีความรักตนเอง ไม่ทำความชั่ว ไม่ทำทุจริตต่ออาชีพครูของตน ไม่ติดอบายมุข อันจะเป็นสาเหตุให้ตนเองพบกับความเสียหาย เกียรติยศ ชื่อเสียงครูต้องมุ่งหวังที่จะทำให้โรงเรียนและชุมชนมีความเจริญก้าวหน้า จะต้องเข้าร่วมและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ไม่ปล่อยปละละเลยเสีย ถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันระหว่างครูกับเหล่าชุมชนเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ของครูต่อศิษย์ ต่อตนเองและอาชีพ ต่อโรงเรียนและชุมชน ตามหลักพรหมวิหารธรรมดังกล่าวมานั้น ย่อมทำให้การแก้ไขปัญหาอุปสรรคใน การปฏิบัติหน้าที่ลดน้อยลง หรือ หหมดไปในที่สุด อีกทั้งครูย่อมได้รับการเคารพ กราบไหว้ ยกย่อง ให้เกียรติจากศิษย์ จากโรงเรียนและชุมชน อย่างภาคภูมิใจในอาชีพครู

Thesis Title : A Study of Brahnavihara Principles for
Supporting Teacher's Duty Performance

Researcher : Suttida Saorayaviset

Degree : Master of Art (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phrakhrusangwarapiruk ,Dr.B.A.,MA. ,Ph.D.

: Dr.Prasobrerik Rattanayong. Pali ix, B.A. MA ,.Ph.D.

Date of Graduation : March ,2015

Abstract

This thesis consisted of three purposes. They were to (1), to study the problems in the duties of teachers, (2) to study Brahnavihara Principles for supporting teacher's duty performance in Buddhist virtues, and (3) to study Brahnavihara Principles for supporting teacher's duty performance . The results were found as follows :

The teacher was teaching us have a duty to educate and cultivate virtue. Ethics to students makes us a better knowledge. Well-behaved, which will lead towards prosperity. Teachers need to be taught the disciples unto exemplary conduct away evil. Belle is very friendly to us. But even teachers do very well to teach us, but because in today's society, teachers faced in the line of duty. Research indicates that many of the problems caused by it. The difficulty in performing the duties of teachers per pupil was a feud between teacher and disciple not obey each other. Problems in the performance of their teacher and teacher workload increased. Teachers do not have time to teach No time to develop their own teaching. But suffering makes teachers are tired of teaching. Lifelessly work Lack of morale in the workplace Decreased quality of life and the teacher with the school and community. Teachers do not have time to serve the community, school, and community support is not conducive to the duties of teachers.

The research showed that, Buddhism is the main virtues is a key principle. For those who perform duty both superiors and subordinates. A principle that teachers

should be observed in pedagogy. There are 4 main virtues .They were (1) Metta: loving-kindness, (2) Karuna : compassion, (3) Mudita: sympathetic joy, and (4) Upekkha : equanimity. Brahnavihara Principles as unfair practices in the development of scores. Practice is fundamental to life. Advocating a moral good karma, to age. Create social peace And for treatment towards fellow human beings, and the like. Fair virtues another name I uploaded the wrong virtues Romagna is spread to people and animals in particular. The update of Romagna it is spread to people and animals indiscriminately.

Home virtues use Brahnavihara Principles for supporting teacher's duty performance found that teachers occurred in the line of duty in order to achieve the purpose. Teachers need to have a fair virtues. To be applied in teaching. Conduct To promote the duty of the teacher to decide for himself and his career. To your school and community better still are. With love and best wishes to everyone. They encourage students to be good people, and moral virtues unfair main duty of teachers to promote personal and professional with self-love. No evil do not betray their teachers. Vices that will not cause damage themselves with honor teachers must aim to make the school and community prosperity. Must attend and conduct, and outcome. Was not abandoned it is the responsibility shared between teachers and the community on the duty of teachers to students. The personal and professional school and community, The main virtues rightly mentioned. It would fix the problems in the line of duty is reduced or eliminated in the end. The teacher would be to worship to honor the graduates of school and community pride in teaching.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะความเมตตาอนุเคราะห์ของคณะครูอาจารย์หลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยกราบขอบพระคุณท่านเหล่านั้นเป็นอย่างสูง คือ พระครูสังวรวิริยกิจ, ดร. ประธานที่ปรึกษา และ. ดร. ประสพฤกษ์ รัตนรงค์ กรรมการที่ปรึกษา.ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้วิทยานิพนธ์นี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ เพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท พุทธศาสนคณาจารย์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา รุ่นที่ 4

การทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขออน้อมบุญคุณของพระรัตนตรัย โดยขออุทิศส่วนกุศลเป็นอาจริยบูชาให้กับคุณพ่อจรัส- คุณแม่สมจิตต์ ชาญยุทธ ครูบาอาจารย์ เพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท รุ่นที่ 4 ทุกท่าน ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกจงดลบันดาลให้ทุก ๆ ท่านมีสุขภาพที่แข็งแรงปราศจากโรคภัยต่างๆ อย่าได้มาเบียดเบียน จงมีแต่ความสุข มีปัญญาสูงยิ่ง ๆ ขึ้นทั้งด้านชีวิตในทางโลก และทางธรรมซึ่งคือความสงบสุขที่แท้จริง ด้วยกันทุก ๆ ท่าน

นางสุพธิดา เสารยะวิเศษ

๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘